

מכון זכרון "יעקב יוסף"

ספינקא

לקבלת הגליון ניתן לשלוח למייל:

4197584@gmail.com

או בטלפון: 053-4197584

גליון הבא מס' 231 יצא בעז"ה

חודש מר - חשוון תשפ"ו

הבעל"ט

דרכי יעקב יוסף

להפצת תורת רבותינו הק' מספינקא זי"ע

גליון מס' 229 לחודש האיתנים ימי שימחתנו סוכות, שימחת תורה, פר' בראשית, תשפ"ו,
יו"ל ע"י מכון זכרון "יעקב יוסף" ע"ש רבינו ב"ק אדמו"ר צוק"ל

הישיבה ונחשבת כצאן מבוחר הישיבה

הישיבה נא שואלים הישיבה

הישיבה נא המזכיר הישיבה

מילי דאבות - לימי שמחתנו, יו"ט סוכות - יו"ט שמח תורה לקוטי אמרים מספרי רבותינו הק' וע"א

והשענו תחת העץ. (בראשית יח, ד)

וא' בפיוט יום ב' דסוכות, אלים כהשעין אב תחת עץ סוכה, ופ' המ"ל כשהשעין אברהם את המלאכים תחת העץ והיו יושבין תחתיו כתחת סוכה, וקשה הא קי"ל דאין עושין סוכה תחת האילן כדאי' באו"ח (סי' תרכ"ו) אלא אם השפיל הענפים של האילן ויערבם עם הסכך ויהיה הסכך רבה עליהם ומבטלם, וע"ש בטו"ז שהקשה הא אין מבטלין איסור לכתחילה, ותי' דהא דאין מבטלין איסור לכתחילה דרבנן, וה"מ במקום שנהנה, אבל מצות לאו ליהנות ניתנו ע"ש, והנה הא דהשעין אברהם את המלאכים בסוכה הוא ע"פ הגמרא בראש השנה (י"א :) אלא דקאי בחג, וע"ש בתוס' דבסוכות באו המלאכים לאברהם, אכן קשה, מדוע לא הכניסין בסוכה ממש, כי בודאי היה לאברהם אבינו סוכה טובה, ולמה הכניסין תחת האשיל כדאיתא בזה"ק, וי"ל עפ"מ"ש רש"י דכערביים נדמו לו, וא"כ היה מסופק אם הם מלאכים, או גרים עובדי ה', או ערביים. ודברתי עם מרן (רבה"ק האמרי יוסף זי"ע) האם נכון להכניס עכו"ם לסוכה והסכים שלא להכניסו, רק לצאת החוצה ולדבר עמו כדאיתא בכלים (ספ"א) החיל מקודש שאין עכו"ם נכנסין לשם, ומסתברא ודאי קדושתה כהחיל.

וע"כ לא ידע אברהם אבינו מה לעשות עם המלאכים אם להכניסין להסוכה שלו, או לא, דשימא ערביים הם וע"כ נתחכם לעשות סוכה תחת האילן, ולהרבות סכך על הענפים של האילן, דממה נפשך אם עובדי השי"ת הם הענפים נתבטלו ברוב והיא סוכה כשירה, ואם ערביים הם הלא כתב בתיבת גומא פ' נח דבבן נח לא אמרינן ביטול ברוב, דדבר זה חדשה התורה לישראל ולא לבן נח, וא"כ לאו סוכה היא ויכולין גם עכו"ם לישב בה

(כ"ק מרן רבינו בעל אמרי יוסף זי"ע)

כ"ה ב' ויחי תרפ"ז לפ"ק מיינקאטש יע"א.

שוכט"ם לכבוד ידידי הר"ה ג' וכו' כש"ת מוה"ר אברהם שטערן רב דקה"י נאוועזאמקי

יקרתו בצירוף הקונטרס חיבור על ההורה במועדו הגיעני וכו' ואגב אציין לו מה שהערותי בעת שעיינתי בספרו על מועד להעיר מענין הכהנים אם הי' להם סוכה בעזרה דהבי"צ או"ח ע"ה ב' דבלשכות הכנעיות בחול ופתוחות להעזרה היו מותרין לעשות סוכה דלא הוי מוסיף על הבנין והוי סוכה כשירה ולענ"ד נראה דא"צ לכ"ז דהא בהדי' ב' הר"ב בתמיד פ"א מ"ג דבאכסדראות שבעזרה היו עמודים יוצאים ומהעמודים עד כתלי העזרה הי' סכך על גביהם ע"ש וא"כ י"ל דקודם חג הסוכות היו מונענעים הסכך הזה לשם מצותו סוכה והעמודים היו נעשין מתחילה באופן שיהיו דפנות כשירות לסוכה וא"כ הי' להם סוכה בג' דפנות דבצד המזרחי הי' כותל העזרה ובשני הצדדים היו העמודים והי' להם

סוכה כשירה ושלא בשעת העבודה היו יושבים שם לקיים מצות סוכה וגם שיירי המנחות ולח"ה פ' שחייב בסוכה היו אוכלים שם וא"צ למ"ש הב"י שם דהיו פטורים דהאכילה הוא עבודה ע"ש דלדבריו קשה הא מבואר בפסחים ע"ג דע"א דאכילת תרומה בגבולין כעבודה בבית המקדש ואקרי עבודה ע"ש וא"כ יהיו הכהנים האוכלים תרומה פטורים ובדיש ערכין ג' מבואר דדוקא במקדש פטורים משום דתשבו כעין תדורו ופרש"י משום דאין יכולין לדור שם עם נשותיהם ע"ש ברש"י ובתוס' ואת"ל דבאכילת תרומה פטורין הול"ל דאיצטריך משום דאוכלין תרומה א"ו מוכח דבאכילת תרומה חייבים בסוכה אעפ"י דהוי עבודה וה"ה למנחות ולח"ה פ' ואפי' לדברי הבי"צ מ"מ טוב יותר לאכלן בסוכה כיון שהוא בעזרה כנלענ"ד.

ובזה הנני ידידו דושי"ת המעתיר והמצפה לישועה

(כ"ק מרן רבינו חקל יצחק זי"ע - שו"ת חקל יצחק סימן ל"ג)

אלוקים דבר בקדשו אעלוזה, אחלקה שכס וגו' (תהילים ס-ח)
שימעתי מוקה"ק מרן החקל יצחק זי"ע, שהביא מרבינו העטרת צבי מזידיטשוב זי"ע בשם הר"ה ק"ה הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע, שיאמר כשישורה ח"ו מידת הדין, הוא עדיין בשמחה, וביאר בזאת בפסוק, אלקים מרמזו על מידת הדין, דיבר לשון קשה, והיינו אלקים דיבר בקדשו, כשיש ח"ו מידת דין בעם ישראל קדושים, אעלוזה בכל זאת אני בשמחה, משום מצות סוכה שיש לנו, אחלקה שכס ועמק סוכות אמדד, והביאור הוא דבשנה יש שלוש מאות ושישיים וחמשה ימים, טפח סוכה מכפר על יום עבירות, ובסוכה כשירה צריך שלוש דפנות והכשרה עד עשרים אמת גובה, בחשבון יוצא דבכל דופן ק"כ טפחים, דהרי אמה שווה שישה טפחים, ובג' דפנות יחד יש ש"ס טפחים, שלוש מאות ושישיים ימים משנות החמה, מתכפרים בש"ס טפחים ועוד חמישה ימים אינם צריכים כפרה שהם ד' ימים שבין יום כיפור לסוכות שבהם אין לאדם פנאי לחטוא. ויום ראשון של סוכות שהוא ראשון לחשבון עונות, וזהו שעל ידי מצות סוכה אחלקה שכ"ס שהוא ש"ס ימות השנה ועמק סוכות אמדד, על ידי מדידת הטפחים של הסוכה מתכפרים ימות השנה. והוסיף על זה זיקני החקל יצחק זי"ע דלכן אצל רבי' עושים סוכות גדולות מאוד יותר מהשיעור, בכדי לכפר גם על העבירות של כל החסידים המסתופפים בצילם.

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע)

אתרוג

מה הטעם שנצטוו לקחת אתרוג? נ"ל כשברא הקב"ה את העולם צוה את הארץ שתוציא עץ פרי, שיהיה טעם העץ והפרי שוה, אבל הארץ חטאה, שינתה מצויי הקב"ה, (וכן חטא אדה"ר גרם) ואין טעם העץ שוה לפרי, ועלינו מוטלת החובה לתקן זאת ולהביא לידי כך שהעץ והפרי יהיו שוין בטעמם, אז תהיה הגאולה שלימה, ובה מפרש הר"ה ק"ה רבי צבי הירש מרימנוב את הפסוק ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישארו במוט בשנים "

שלי שהוא גדול מכל ארבעת המינים, בנפלאות מרמזו על ערכות עפ' דרך הנסתר.

(כ"ק מרן רבינו אמרי יוסף זי"ע)

עבודת הקודש ביום הושענא רבה.

הגה"צ רבי יצחק צבי בערנפעלד זצ"ל אב"ד חוג חתם סופר היה מספר כל ימיו בהתפעלות ממה שראו עיניו אצל רבינו החקל יצחק זי"ע ביום גדול וקדוש הושענא רבה אחרי שהיה ער במשך כל הלילה, ובבוקר עמד בתפלה והאריך בהלל ובנענועים בהושענות ובהקפות עד השעה שתים אחרי חצות היום, והכל בקולי קולות המעוררים את הכוונה ובתנועות המפרכות את כל אברי גופו, אחרי כל עבודה רבתי זו פנה מיד בסיום התפלה אל חדרו והתיישב ללמוד גפ"ת בהתמדה ובריתחא דאורייתא, כדרכו בקודש, מבלי שיורגש עליו אף שמץ של עייפות. ומסיים ואומר מן הלימוד אחר התפלה התפעלתי עוד יותר מאשר עצם התפלה ועבודתו הקדושה, שהיה בהם כאחד השרפים.

(הגה"צ רבי יצחק צבי בערנפעלד זצ"ל אב"ד חוג חתם סופר)

שואגים הושענא.

ופירושו שאנו צועקים בקול הושענא, ולכאורה יש לדקדק הרי אנו אומרים וכל מאמינים שהוא עונה לחש, הרי שהקב"ה עונה להתפלה שאנו מתפללים בלחש ולא בשאגה בקול. אמנם ההפך הוא כי יש ב' מיני תפילות, אם מתפלל על דברים אשר ירא מהקטריגים שלא יקטרגו ח"ו על תפלתו זו התפלה צריכה להיות בלחש שלא יהיה אחיזת החיצונים בתפלתו וקטרגו ח"ו, כי זה הטעם שאנו מתפללים תפלה בלחש כנודע, אכן בתפלה כזו אשר אין אנו יראים מהקטריגים שיקטרגו ח"ו, אזי אנו יכולים להתפלל בקול רם בשאגה ואין אנו יראים מהמסטינים ח"ו.

(כ"ק מרן רבינו אמרי יוסף זי"ע)

אושפזין אברהם

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו... וי"ל שידוע שקודם כל מצוה אומרים לשים יחוד קוב"ה בשם כל ישראל והכוונה שיכל איש מישראל בעת שעושה מצוה, צריך לקשר עצמו עם כל הצדיקים שיבדור, ועם כל הצדיקים מהדורות הקודמים, אבל אברהם אבינו שממנו מתחיל יחוסו של עם ישראל, עם מי היה הוא מתקשר? נ"ל שאע"פ היה מקשר עצמו עם כל הצדיקים שאחריו עד ביאת גוא"צ זי"ש הפסוק "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו" יצוה "מלשון צוותא והתחברות. אברהם אבינו כשעשה מצוה התקשר והתחבר עם בניו שהם הצדיקים שאחריו...

(כ"ק מרן רבינו אמרי יוסף זי"ע)

אושפזין יצחק

ויצא יצחק לשווח בשדה "מתפילתו של יצחק אע"פ אנו לומדים שעיקר התפלה של היהודי צריכה להיות על ביאת גואל צדק במהרה ועל ביטול הגלות המרה, ויצא יצחק לשווח "יצחק יצא

(פר' שלח) שהמרגלים עלו לארץ ישראל לתקן את חטא הארץ וחטא של אדה"ר, ולהביא לכך שהעץ והפרי יהיו שווין בטעמים, וזהו "ויכרתו העץ, ואשכול משם זמורה ואשכול ענבים - אחד" היינו שתיקנו שהזמורה הפרי טעמים יהיה ל"אחד - שוה. וכעת תהיה הגאולה, באו לידי ענבים התנשאות" - וישארו "גאולה ובגלל שנכשלו בגאולה", במוט "התמוטטה כל מטרת שליחותם, ו"בשנים" והעץ והפרי היו חזרה לשני טעמים, וכן מפרש ה"אזהב ישראל" "מאפטא", ונטעתם כל עץ מאכל "שעליכם" (על כל אחד ואחד מוטלת חובה) לתקן את טעמו של העץ שיהיה ראוי ל"מאכל" ומוסיף רבינו הקדוש ה"חקל יצחק זי"ע בדברי הרה"ק מדינוב שבמידת הגאולה לא תוכלו לתקן אלא "וכי תבואו אל הארץ" היינו שתהיה לכם מידת הענוה, - כ"א"רץ "ע"ז"ז תזכו ל"נטעתם כל עץ מאכל" בדברי ה"אזהב ישראל" "מאפטא זי"ע) וזהו ענין האתרוג שטעם העץ והפרי שווין אצלו, והתורה רוצה שתתקנו כל עץ ופרי שיהיו שווין בטעמים. לכן צוותה שתקחו אתרוג המסמל את מידת הענוה, כי ר"ת של"אל תביאני רגל גאולה" הם אתרוג.

(כ"ק מרן רבינו אמרי יוסף זי"ע)

לעתיד לבוא יבקשו אזה"ע (מהקב"ה) חנה לגו מראש ונעשנה, ויאמר להם הקב"ה מצוה קלה יש לי וסוכה שמה לכו ועשו אותה "ע"ש... וקשה: למה בחר ד' דוק במצות סוכה? וי"ל שידוע שיש שס"ה גידים ורמ"ח אברים, וכן יש רמ"ח מצות עשה - נגד כל אבר יש מצות עשה, ובכל מצוה שעושים מתקדש האבר המיוחד למצוה זו כמו, שאנו אומרים "אשר קדשנו במצותיו" שע"י עשיית המצוה מתקדשים אברינו, ע"י תפילין מתקדשין היד והראש, וע"י אכילת מצה ומרור מתקדשין הפה ובית הבלועה, וכדומה, ואם הקב"ה היה נותן מצות לפי האברים היה עובר זמן רב עד שיתקדשו כל האברים, אבל את מצות סוכה מקיים האדם בכל גופו וישותו, (אין שום מצוה שאדם יוכל לעשותה בכל גופו, אפי' טלית שמכסה את האדם אבל רגליו של האדם אינה מכסה, ואילו לסוכה נכנס האדם גם ברגליו חיים "מצאנו" וע"י מתקדש האדם בשלימותו, לכן אמר הקב"ה "מצוה קלה יש לי" כי במצות סוכה מתקדש האדם בנקל.

(כ"ק מרן רבינו החקל יצחק זי"ע)

פעם אחת חשב רבינו אלכסנדר מקומרנא להקדים אישפוזא דיוסף לפני אשפוזא, דמשה (כמנהג האשכנזים) אבל שלח את בנו לשאול את אחיו רבינו ה"עטרת צבי זי"ע מזידיטשוב, אמר לו רבינו ה"עטרת צבי "פלא הוא בעיני שאביך שואל דבר כזה! האם הוא לא זוכר שלפני שנה ישבנו יחד, ובלילה הרביעי בא משה לסוכתנו, ולא יוסף?! ד' לא גבה לבני ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני (תהלים קל"א) דרשו חז"ל שאתרוג דומה ללב והרס דומה לעיניים, אמר דוד המלך לא התפארתי ולא התגאתי ב"לבי" וב"עיני" היינו באתרוג והדסים יפים שהיו לי, וכן "לא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני לא התפארתי עם הלולב

להתפלל כמ"ש חז"ל "שיחה זו תפלה" "בשדה" - "על החורבן שנקרא שדה כמ"ש "ציון שדה תחרש" "לפנות ערב" "שהקב"ה יפנה ויבטל הגלות שנקראת ערב.
(כ"ק מרן רבינו בעל החקל יצחק זי"ע)

אושפיזין דוד:

כי גר אנכי עמך תושב ככל אבתי. (תהילים לט, יג)

איתא בספרים הקדושים דארבעה רגלי המרכבה הם אברהם יצחק יעקב ודוד, וכל סעודה בשיבת כנגד רגל אחר, ליל שיבת כנגד יצחק, שיבת ביום כנגד אברהם, סעודה שלישית כנגד יעקב, ומלוח דמלכה הוא סעודת דוד מלכא משיחא, גר הוא מאותיות רגל, והיינו כי גר אנכי עמך שביקש דוד המלך עליו השלום שהיה רגל במרכבה, תושב שישבו בסעודתי במלוח דמלכה, ככל אבותי, כמו שיושבים לסעוד בכל השלוש סעודות שהם כנגד האבות הקדושים.

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע)

ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ד' ויפוצו אויבך וגו'.

עיין ברש"י מה הוא הנפק"מ בין "אויבך" ו"בין" משינאך וכן עיין באור"ח הק', ול"נ ש"אויבך" הכוונה על אויבנו אומות העולם, ו"משינאך" הכוונה על החיצונים אשר הם מפתים את האדם לחטוא ולמרוד בד' ולהורידו לבאר שחת, ויפוצו אויבך "היינו אור"ע אמר משה ויפוצו "שיתעוררו פירוד ושנאה בין האומות, וכשיש פירוד בין הרשעים יש לנו מנוחה מהן", ומשינאך "היינו החיצונים עליהם ביקש שיעוסרי שהקב"ה יבטל אותם לגמרי.

(כ"ק מרן רבינו בעל החקל יצחק זי"ע)

תורת ה' תמימה משיבת נפש. (תהילים יט, ח)

מובא בספרים הקדושים, בראשית נטריקון ב'שישים ר'בוא א'ותיות ש'ישראל י'קבלו ת'ורה, ישראל' נטריקון י'ש ש'ישים ר'בוא א'ותיות לתורה, והוא בא להורות דכל אחד מישראל יש לו אות אחת בתורה, ואם היו כלל ישראל חסדים איש אחד משישים רבוא לא היו מקבלים התורה, לפיכך ספר תורה שחסר בו אות אחת פסול, וזהו שנאמר תורת ה' תמימה משיבת נפש, היינו האיך תהיה תורת ה' תמימה ואין בה שום חסרה, על ידי משיבת נפש, שלא יחסר שום נפש מישראל.

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע)

הקפות

דרכו של רבינו ה"אמרי יוסף זי"ע היתה שבין הקפה להקפה דרש דרושים בנגלה ובנסתר, פעם אחת בזמן ההקפות, תלמידן הגאון רבי יעקב גוטליב אב"ד מייסקולץ בעמ"ח "יגל יעקב עה"ת ושו"ת היה צריך לצרכיו, ויצא לחוץ דאח שיכמה אנשים מתושבי העיר עומדים בחוץ ומשוחחים, חשב לעצמו - היתכן? הרי בשעה זו עומד כאן רבינו ואומר דא דריון ופניו הם שלהבת אש, ואיך יכולים אנשים אלה לעמוד בחוץ? כשיכנס חזרה התחיל רבינו

בהקפה חדשה, והושיט רבינו האמי לתלמידו הגאון מייסקולץ את הס"ת הקטן המיוחד שלו ואמר לו רבינו פעם הייתי בשמחת תורה אצל מורי ורביי "ה"מהריא"ל מזידיטשוב וצל"ח והייתי צריך באמצע ההקפות לצאת החוצה ראיתי אנשים מתושבי העיר זידיטשוב עומדים בחוץ והתפלאתי איך יתכן שיעמדו בחוץ בשעה שמורי עומד ודורש בעבודת ד'...?"

סיפר הגה"צ ר' אפרים פישל הערשקאוויטש שליט"א,

שהרה"ק רבינו האמרי יוסף זצ"ל היה מנהגו לספר סיפורי מעשיות בסעודת שמחת בית השואבה, והיה מקובל אצלו מעשה שהיו רשאים לספר רק חצי הראשונה, ולא חצי האחרונה. פעם אחת בסעודת שמחת בית השואבה סיפר רבינו כל המעשה שלא במכוון, וכשהרגיש שסיפר כל המעשה נרדמו המסובים בפתע פתאום, וכשנתעוררו מתרדמתם נשכח מהם החלק השני של הסיפור.

(שיח זקנים ח"ג)

וזאת הברכה אשר בדרך משה ... לפני מותו.

במסכת ברכות מובאות ג' עצות איך לנצח את היצה"ר, ומשם משמע שהעצה הכי טובה לנצח את היצה"ר היא שיוזכר לו יום המיתה. ועוד אמרו חז"ל שוב יום אחד לפני מיתתך, ומקשה שם הגמרא האם אנושי קרוץ מחומר יודע זמן הסתלקותו. ומתרצת שישוב בכל יום שמה ימות למחר, היינו שכל יהודי יתאר לעצמו כל יום שמה ימות למחר ובודאי לא יחטא אלא להיפך הוא יוסיף לעבוד את ה' במרץ רב, כדי לחטוף מה שיש לחטוף בעבודת ה', וזאת הברכה אשר בדרך משה בירכם בברכה זאת שכל יהודי יתאר לעצמו שהוא לפני מותו, והיא ברכה כי אז לא יבוא לידי חטא.

(כ"ק מרן רבינו החקל יצחק זי"ע)

שיח מרעיש

דרשות ושיחות מרבינו הק' זי"ע"א

על גודל מעלת התאספות לימוד תורה בציבור - גודל מעלת התאספות מיוחדת לחולא

קביעת עיתים לתורה

איתא בגמ' (ברכות דף ו' ע"ב) אמר ר' יוחנן בשעה שהקב"ה בא בבית הכנסת ולא מצא בה עשרה מיד הוא כועס שנאמר (ישעיה נ, ב) "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה", שמעתי לפרש בשם הר"ג רבי מאיר פרל רבו הראשון של קראלא, דיש להבין אמאי כועס, וביאר על פי הפסוק (דברים לב, כ) "כי דור תהפכת המה בנים לא אמן בס", דדרך העולם כשישאלין לאדם אמאי אינו קובע עיתים לתורה, עונה דקושי הפרנסה אינו מניחו ומרוב עיסוקו בפרנסה וכלכלת בני ביתו אין לו העת להתפלל ולאכול, שיבוע לאחר מכן כשבאין אל אותו אדם לבקשו סכום כסף לצדקה, אזי יש לו תירוץ מה רוצים מאתו בקושי יש לו פרנסה ויכול לגמור החודש, וזהו דור תהפכות דבכל ענין יש לאדם

אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה שיהא לנחת רוח לרבותינו
הק' זי"ע.

וכעת הנני מבקש ומטיל חוב על כל אחד ואחד:
א. לקבוע עיתים לתורה בשעה מיוחדת ליום.

ב. לתמוך תמידית בישיבתנו הק' בירושלים עיה"ק ואשר מצב
התלמידים דחוק.

ג. לייסד חבורות של אגודת חסידי ספינקא בכל מקום ולהתאסף
מוזמן לזמן, ואיש את רעהו יעזור וכו'.

זכות אאמו"ר מרן זצוק"ל תגן עליכם באל המגן להתברך בכל
משאלות לבכם לטובה.

הכ"ד המעתיר והמצפה לישועה
(חי"ק)

מכתב (ב) מכ"ק אדמו"ר זצוק"ל - לאנ"ש בא"י

לחיווק אסיפות וקביעת עיתים לתורה

ב"ה א' לס' אכן יש ה' במקום הזה תשי"ג לפ"ק ויצא.

שפע ברכה והצלחה וכט"ס לכבוד אנ"ש חי"ו מייסדי ומנהלי
ומתפללי בית המדרש דחסידי ספינקא בני ברק יע"א.

אחדשה"ט באה"ר.

ברגשי שמחה של מצוה, וממעמקי הלב, הנני לברך אתכם לרגלי
התיסדות בית המדרש דחסידי ספינקא בבני ברק יע"א ויה"ד
שתשרה שכינה במעשה ידכם, והביהמ"ד ישימש מקום תורה
ותפילה ובית ועד לחסידים להתפלל על פי נוסח רבותינו
הקדושים ה"ה כ"ק אדונינו מורינו ורבינו הגה"ק מרן ה"אמרי
יוסף" זי"ע וכ"ק אדונינו מורינו ורבינו הגה"ק ה"חקל יצחק" חי"ד
זי"ע. אחשוב למותר לתאר לפניכם את גודל נחיצות הדבר אשר
אנ"ש חי"ו יתפללו במקום אחד ואיש את רעהו יזכירו את
העבודה שבלב זו תפילה שהיתה ממש עד כלות הנפש
והתפשטות הגשמיות, אשר זכינו לראות ולשמוע אצל רבותינו
הקדושים זי"ע. הובא בשו"ת רדב"ז ח"ג סימן תתק"י, בענין
תפילה במקום שילבו חפץ וז"ל: כי בהביט האדם אל אוהביו או
לקרוביו או לרבו או למי שדעתו נוחה, תתעורר נפשו אל הכוונה
השלימה, עכ"ל. לזאת הנני לחלוחתכם אנא להיות אחוזים קשורים
בדיבור חברים לעשות רצון אבינו שבשמים, לייסד שיעורים של
לימוד תורה הקדושה ברכים, ואני תפילה שהשי"ת יאיר אור
נשמתנו שנהיה מכוונים אל האמת ותתברכו מן השמים בברכה
כפולה ומכופלת להוושע בדבר ישועה ורחמים.

הכ"ד ידידכם עוז המעתיר לישועה

(חי"ק)

מילי דאבות - לפרשיות החודש

לקוטי אמרים מספרי רבותינו הק' זיע"א

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. בראשית
ואיתא במס' חנינה י"ב. בית שמאי אומרים השמים נבראו תחילה

תירוצים מתירוצים שונים הנוגדים אחד לשני, וזהו ההסבר בדברי
הגמ', כשבא הקב"ה לבית הכנסת ולא מצא שם עשרה הוא כועס,
משום דכשהולכים אח"כ לאדם בשביל הצדקה הוא טוען שאין
לו פרנסה, והרי כל זה שאינו בא ללמוד תורה בבית הכנסת הוא
מרום ערדות הפרנסה, א"כ משמע שיש לו פרנסה אך מתחמק
מליתן צדקה משום הכי הקב"ה כועס עליו.

הדפסנו לאחרונה מחדש את הספר הקדוש "אמרי יוסף" לתועלת
הציבור, והכוונה בזה לא רק שייכניסו לבית את הספר, אלא שכל
אחד ואחד יראה לקבוע עיתים לתורה בספר זה, וכמו שידוע
מתלמידי הבעש"ט הק', דעיקר ההתקשרות לצדיק הוא ע"י
לימוד תורתו הקדושה, וכפי שראינו שכל כוחו של האמרי יוסף
היה "כל כמה דכייף עפי מעליא". בהקדמה ללקוטי תורה ושי"ס
מביא האמרי יוסף, ששמע מרבו המברוי"א מזידיטשוב בשם רבינו
העטרת צבי, שפעם אחת בא אברך אחד אצל העטרת צבי והתנצל
בפניו שקובע עיתים לתורה והוגה בתורה ועבודה כל היום ואינו
רואה בעצמו שום שינוי לטובה ברוחניות, אמר לו רבינו העטרת
צבי זה שאתה מבין על עצמך ואינך רואה בעצמך שום מדה
טובה, וזה רק בזכות התורה הקדושה שמביא את האדם לידי
ענוה ושפלות, ופירש לפי זה המשינה (אבות פרק ה' משינה כה)
"בן בג בג אומר הפך בה והפך בה דכלא בה ובה תחוי וסיב ובלה
ומנה לא תווע שאין לך מדה טובה הימנה", והיינו כשאין אדם
עוסק בתורה, סובר בדעתו שהוא צדיק ומושלם ואין לו לתקן
כלום, אך כשאדם שוקע ראשו ורובו בתורה הקדושה בבחינת
הפך בה והפך בה, אורייטא מודעת ליה חטאיה, ואז רואה שעדיין
לא השלים עצמו ויש לו מה לחזור בתשובה ולתקן דרכיו, והיינו
וסיב ובלה ומינה לא תווע, כי מה שאתה רואה שאין לך מדה
טובה, הימנה, וזהו רק מכח התורה.

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע)

מכתב מכ"ק אדמו"ר זצוק"ל - לאנ"ש בא"י

לחיווק אסיפות וקביעת עיתים לתורה

ב"ה ג' לס' ק' מטהו יפרח" תשי"ד לפ"ק ירושלים עיה"ק.

שלום וכט"ס לכבוד אנ"ש הידידים והחסידיים דרי ארעא קדישא
חי"ו.

אחדשה"ט באה"ר.

כצאתי מירושלים אפרוש כפי השמימה על כל החסד אשר גמלנו,
ועד הנה רחמי עזרנו לעלות לציון ולהסתופף בשערי ירושלים
ולתפלל על המקומות הקדושים חמדת כל ישראל, ויה"ד
שתקובל תפילתי לרחמים ולרצון לפני אדון כל ונוכה לעלות
בקרב לציון ברנה בביאת ינון בב"א. אין בפי מילים לתאר את
גודל שמחתו ועונג הרוחני שהיה לי בראותי שאותו הכח האדיר
שיכ"ק אאמו"ר מרן הקדוש מספינקא זי"ע חי"ד, שתל על תלמי
לבבנו נתעורר ע"י, והבה נקוה שאותן הניצוצות הקדושים
יתלהבו ויתגדלו עד שתהא שלהבת עולה להאיר לנו את הדרך

שיוכל לקיים מצות תשובה כלומר מפני שירצה "לשוב" ילך
להרשיע "וע"י כך יוכל אח"כ לקיים מצות תשובה "לפיכך מיהר
הקב"ה וסילקו"

(כ"ק מרן רבינו אמרי יוסף זי"ע)

למען ידעו דור האחרון חסידים מספרים עובדות וסיפורים מרבותינו הק'

התקשרות אמיתית

מספר רבינו בעל "שיח יעקב יוסף" זצוק"ל, זכורני לפני שנים
רבות כשהייתי דר בבארשאי היו דרים שם הרבה ספינקא חסידים,
והיה שם זקן ישיש ספינקער חסיד וכל לילי שבת בשעה שימונה
(דרכו של רבינו ה"חקל יצחק היה להכנס לשולחן הטהור בליל
שב"ק בשעה שבע וחצי) היה פותח החלון בביתו והיה עונה "ברוך
הוא וברוך שמו" על הקידוש שעשה רבינו. ופעם אחת שאלתי
אותו מה חסד לך לעשות כזאת הרי כולם עושים ליצנות ממך.
ענה "מאי איכפת לי שהם עושים ליצנות הרי אני שומע הרבי
עושה קידוש". והאמת הוא שהיה כל כך מקושר שבאמת שמע.

רעב'ס עם צרות

סיפר הרב"ח ר' משה ווייס הי"ו, שפעם אחת בא בעל האהבת
ישראל מוויזניץ למרן רבינו ה"חקל יצחק" זי"ע וכשהגיע עדיין
ישב אדם אצל זקח"ק ולא יכלו לתת להרח"ק בעל האהבת ישראל
ליכנס, וביקשו ממנו מחילה והמתין, כעבור זמן יצא אברך ואז
נכנס בעל האהבת ישראל אצל זקני, והכיר האהבת ישראל שזקני
מוטרד ושאלו ספינקער רבי מה מטריד אותכם, והשיב כלום.
כשישאל בשלישית, השיב זקח"ק ואמר, ישב כאן עתה אברך ולא
פחות ולא יותר אומר לי שיכבר הגיע הזמן שיתגלה, ומבקש ממני
שאתן לו סמיכה לרבנות, יודע אתה ויזנצער רבי הייתי נותן כל
הון דעלמא שיטלו ממני את זה הכסף, והנה בא אברך צעיר
ומבקש להתעטר בעטרה זו. השיב לו מרן האהבת ישראל:
ספינקער רבי מדוע אינכם מבינים, מלפנים הצדיקים הקודמים ר'
אלימלך ור' זושיא מקודם עברו צרה יגון ואנחה ואח"כ נעשו
רביס', כיום האברכים שלנו מקודם נעשים רביס', ואח"כ מגלגלים
עליהם עינוים וסיוגופים.

שמעתי מאמור"ר הרב"ק רבי ישראל חיים הי"ד, שהאמרי יוסף
נסתלק לעולמו בשנת תרס"ט, ראש השנה תר"ע היה ראש השנה
הראשון שזקח"ק רבינו החקל יצחק זי"ע היה רבי, באותו שנה
בימים נוראים היו שלושת אלפים חסידים שהגיעו לספינקא
והבית המדרש והחצר היו מלאים בחסידים עד לרחוב. כמו"כ
שמעתי מזקני החסידים שאצל האמרי יוסף ביום אחד עברו מאות
ואלפי אנשים שבאו להתברך מפיו, ומעולם לא נפל לו שמץ של
מחשבה שבאים כל החסידים בשבילו, והיה מרגלא בפומיא שמן

ואח"כ נבראת הארץ. וב"ה אומרים הארץ נבראת תחילה ואח"כ
השמים. "ואפשר להסביר את המחלוקת של ב"ש וב"ה בדרך רמז
ע"פ מחלוקת האחרים הקדושים הרבי ר' אלימלך והרבי ר' זושיא
זצוקללה"ה. הר"ר אלימלך אמר שקודם צריך האדם לחשוב
ולהתבונן בגדלות הבורא ית"ש ואח"כ בשפלות עצמו, והר' זושיא
אמר שמקודם יתבונן בשפלות עצמו, ואח"כ בגדלות הבורא
ית"ש. ונכנסו לרבם הרב"ם ממעזריץ זי"ע לשאול לדעתו, והכריע
רבם כדעת הרבי זושיא זי"ע. ואפשר להבין את דברי המניח
ממעזריץ כי "שמים" מסמלים גדלות הבורא ית"ש כמ"ש "כי
אראה שמיך מעשי אצבעותיך וכו' ו"א"רץ" מרמזת ומסמלת את
שפלותו של האדם כמ"ש "ונפשי כעפר לכל תהיה" וזהו שרמזו
ב"ש שמים נבראו תחילה "היינו כוונת הבריאה היתה שהאדם
יתבונן קודם בגדלות הבורא ית"ש בחי' "שמים" ואח"כ בשפלות
עצמו. וב"ה אמרו "הארץ נבראת תחילה" רמז שכוונת הבריאה
היתה כדי שיחשוב ויתבונן קודם בשפלות עצמו בחי' "ארץ"
ואח"כ בגדלות הבורא ית"ש וזה שהכריע רבינו הקדוש רבי ר'
בער זי"ע כשיטת ב"ה.

(כ"ק מרן רבינו החקל יצחק זי"ע)

ויאמר מה עשית, קול דמי אחיך צועקים אלי וכו'. בראשית
ידועה דרכו של היצחק"ר, היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו
עשה כך עד שאומר לו לך עבוד עבודה זרה (מס' שבת). ודרכו
להתחיל בקלות ומן הקל יבוא אל החמור, והרי אי אפשר לאיש
יהודי להתחיל תיכף ומיד בעבירה חמורה, רק מתחיל בקלות
ומסיים בחמורות. ע"כ כאשר קין הרג את הבל אחיו, תמה הקב"ה
איך נהיה כדבר הזה, שקין יחרון נפשו שהוא דבר חמור, ע"כ
"ויאמר מה עשית" איזו עבירה עשית מקודם, שהגעת עד
לרציחת אדם אפי' שהוא אחיך כלומר ש"קול אחיך צועקים אלי
מן האדמה.

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע)

ויתהלך חנוך אה האלהים". צדיק היה וקל בדעתו לשוב ולהרשיע
לפיכך מיהר הקב"ה וסילקו והמיתו קודם זמנו. "רש"י רברי רש"י
צדיקים הבנה שהרי התורה מעידה עליו "ויתהלך את האלהים"
אלא י"ל עפ"י מה שראיתי בספר "יטב לב" שזנאמר אצל יוסף
"ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים" שהביא בשם
אביו הנח"ק ר' אלעזר ניסן מדרוהביץ זללה"ה, שמדריק מה הלשון
"רחטאתי לאלהים" "היל" "ואיטן לאלהים" אלא אשת פוטיפר
פתתה את יוסף היניק שחטא כדי לקיים מצות תשובה, ויוסף ענה
לה "ואורך אעשה הרעה הגדולה" אם רק כרי לקיים מצות תשובה,
די בחיא קטן, ולמה לי לחטוא בחטא גוול כזה ולעשות "הרעה
הגדולה" וזאת "ועוד" וחטאתי לאלהים "כלומר בשביל לקיים
מצות תשובה, כבר חטאתי במשך חיי ואין לי להוסיף ולחטוא כדי
לקיים מצות תשובה ורפח"ה. ובוזה יש לפרש "צדיק היה וקל
בדעתו לשוב ולהרשיע", חנוך איש צדיק היה ותמיד "התהלך עם
אלהים" ולא חטא וממילא לא היה יכול לקיים מצות תשובה, וכרי

הסתם כל הבאים אצלו מחפשים את הכוח של רבינו הר"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע שהיה נמנה על תלמידיו הק', והיו יכולין לדאות אצלו גודל מידת הענוה.

בהושענא רבא בשנת תרס"ד אחרי ההושענות והסעודה, הלך רבינו האמרי יוסף לנוח מעט כדרכו בכל שנה ושנה, ואז בעת שקם משינתו היו פניו זועפות וכעס על המשמשים ואנשי ביתו, ולא ידעו על מה, והגיע זמן תפלת מנחה ומעריב של שמיני עצרת, והיה מתאחר ולא הלך לבית התפלה, וגם אנכי באתי אז מביתי לביהמ"ד להתפלל וראיתי את רבינו האמרי יוסף עומד על פתח ביתו בפנים זועפות ומשונה מאוד, ואח"כ בא והתפלל מנחה ומעריב כדרכו בקודש ולא ידענו כלל מה היה, ואח"כ אחר יו"ט בא השימועה שהרה"צ מו"ה רבי דוד משה זצללה"ה מטשורטקוב נסתלק ביום הושענא רבא, אכן לא נאמר זאת למרן הקדוש, אך אח"כ ביום א' באו אנשים מק"ק מאנדוק אשר באו מטשורטקוב שהיו שם בשעת מעשה וסיפרו לנו, אך אנחנו לא הודענו למרן זצללה"ה, רק אחרי שנסעו אנשים לביתם שאל רבינו כמה פעמים את המשמש ר' יוחנן ע"ה שיאמר ומה סיפרו, וא רצה לומר, רק אחר הפצרות אמר לו בכעס כדרכו וכי אין אדמו"ר יודע ורוצה רק שאני אומר הנני אומר לו, וסיפר לו הכל. ואח"כ למחרת כאשר גמר תשובת המכתבים שאל ממני מה סיפרו האנשים מטשורטקוב, ואמרתי לרבינו הכל, אז אמר לי כדברים האלה: אינם האב איך נאך געשפירט אין דוד א יוד וואס גייט אים מיט יחודים, איצנד געפון איך מיך גאר אליין, האב איך זייער מורא, (עד עכשיו הרגשתי שעוד יהודי מכוון איתי יחודים וכעת נשארתי לבד ואני נורא מפחד) ונבהלתי מאוד בשומעי מרבינו הדברים האלה, ומזה הבנתי שזה היה בהושענא רבא, כי הרגיש זאת כדרכו הקודש שהיה מרגיש תיכף ומיד אם נעדר איזה צדיק מפורסם בדור, ואח"כ ביום ד' נחלה מרן הקודש במחלתו ר"ל וראיתי אשר דבריו צדקו שהיה מפחד.

(פאר יוסף, מכתב המשוב"ק חיים בלעך)

עשרה מאמדות - הנהיג רבינו האמרי יוסף זי"ע

שנכתב על ידי רבינו החקל יצחק זי"ע ח"ד הקדמה לספרי אביו האמרי יוסף זי"ע

מאמר התשיעי

בגודל מדרגותיו, ובעוצם נוראותיו

ט

דרכו בקודש הי' לכזו ב"ב שעות היום הי"ב צדופי יקו"ק הידועים, וע"כ הי' אומר בשם הצדיקים ז"ל דכל איש הישדאלי צריך להרגיש בכל יום קדושת כל המועדים והיינו כי בשעה ראשונה ביום הוא צירוף הא' והוא מחודש ניסן אם יזכך את נפשו ירגיש קדושת הפסח, וכן בשעה הג' שהוא כנגד סיון ירגיש קדושת שבועות, וכן בשעה ז' ירגיש קדושת ר"ה יוח"כ וסוכות וכו' וסיפר לי אאמו"ר זצ"ל שפ"א עמד לפני רבינו הק'

מזידיטשוב, ודיבר עמו מענין התעניתים בחודש אלול, ואמר אאמו"ר לרבינו יש לי ראי' שבחודש אלול מצוה לאכול דהא אי' בזה"ק (מקץ קצ"ט ע"ב) דרב ייבא סבא לא מתקין (סעודתו) עד דשאל מזוני' קמי מלכא קדישא, ואמר לא נתקין (סעודתא) עד דינתנין מבי מלכא עכ"ל ופר' רבינו בעט"צ דהיינו בשעה ששית זמן סעודת ת"ח שבו צירוף השישי נגד אלול, א"כ מוכח דבאלול מצוה לאכול דהא בצירוף הזה הוא זמן סעודה, ונהנה רבינו הק' מדבריו, ואח"כ הי' איזה רב מפורסם אצל רבינו ואמר לו בזה"ל איך וועל אייך נאך זאגען ר' יוסף מאירס תורה, ואמר לו דברים הללו, גם הי' דרכו בקודש לעשות כל מעשיו ע"פ דרכי יחוד שמו ית' ובש"ק הי' כל אכילתו בקדושה יתירה, וכל חתיכה או כף שלקח מהקערה הי' בכונה מיוחדת ופ"א שאל אותי האם ידעתי כמה כפות רוטב הוא לוקח כו' וכמה חתיכות קוגל הוא לוקח כו' ופ"א הייתי עמו על ברית מילה בכפר א'. וכאשר התחיל לומר זה הכסא של אלי' כו' כדרכו בקודש נתלהטו ונתאדמו פניו כלפידים, וכן הי' כל היום, וביום שלאחריו אף כי לא הי' פניו אדומים עוד מ"מ רושם אדמימות גדול ניכר בפניו עד ש"ק, ואז נתכסה בקדושת הש"ק. ולדעתי הוא הדבר אשר נמצא בזה"ק (לך צ"ד ע"ב) אתלהיטו אנפוי דר' אבא כנורא ע"ש ושם הי' ג"כ בבית מילה והוא מהארת פני אלי' הנביא ז"ל, פ"א חלה איש א' מאנ"ש והי' מסוכן מאד, וחלם לו להאיש ההוא איך שהי' עומד בדין בב"ד שלמעלה והוכיחו אותו על רוע התנהגותיו, וגם אמרו לו מדוע, אינו לומד א"ע לקיים מצות הכנסת אורחים מאאמו"ר והראו לו גודל הכנ"א של אאמו"ר ואז ראה גם את אאמו"ר, ואמר לו שילך לביתו ובוהנתעורר והוטב לו ונתרפא, ושימא תאמר אחי דברי חלומות לא מעלין כו' פקח עיניך וראה במד"ר קהלת (פ"ע אות י') דמביא ראי' דרב אסי אדם גדול הי' מהחלום דחד גרדייא ע"ש ותבין וכהנה וכהנה ראיתי מדריגות רמות ונשגבות אצל אאמו"ר תקצר היריעה מהכילה (ואם יזכירי השי"ת להוציא לאור יתר החלקים אדבר עוד בל"ג מהנהגותיו בשבתות וביו"ט וממדריגותיו איכיה"ר) אך אציג פה סדר הכנתו והסתלקותו לעולם העליון כאשר יבואר במאמר העשירי בס"ד.

לעשות רצון צדיק - וכוונתו דיוסף צדיקא

יהודי יקר !

הבטחת רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע שכל יהודי

שעולה לציון רבינו האמרי יוסף זי"ע בכל ימות

השנה ובפרט ביומא ההילולא בודאי פעל כל

ישועה שצריך לו.

אל תזוזתו על הבטחה זו

כהכנה לימים הנוראים היו חסידים ואנשי מעשה ללמוד בעשרה מאמרות בכל יום ועל כן נביא כאן חילוק העשרה מאמרות לפי ימי החודש .

היום בחודש	מאמר	מסעיף	עד סעיף
א	הראשון	א	ד
ב	הראשון	ד	ז
ג	הראשון	ז	טו
ד	השני	א	ד
ה	השני	ד	ח
ו	השני	ח	טו
ז	השלישי	א	ד
ח	השלישי	ב	ז
ט	השלישי	ז	טו
י	הרביעי	א	ד
יא	הרביעי	ד	ח
יב	הרביעי	ח	טו
יג	החמישי	א	ד
יד	החמישי	ד	ח
טו	החמישי	ח	טו
טז	השישי	א	ד
יז	השישי	ד	ז
יח	השישי	ז	טו
יט	השביעי	א	ד
כ	השביעי	ד	ח
כא	השביעי	ח	טו
כב	השמיני	א	ד
כג	השמיני	ד	ח
כד	השמיני	ח	טו
כה	התשיעי	א	ד
כו	התשיעי	ד	ז
כז	התשיעי	ז	טו
כח	העשירי	א	ד
כט	העשירי	ד	ז
ל	העשירי	ז	טו

מכון הקלטות זכרון "יעקב יוסף"
ע"ש רבינו כ"ק מרן אדמו"ר דרכי יעקב יוסף זצוק"ל

הננו להודיע לקהל אנ"ש כי ניתן להשיג דיסקים תפילות, ומראות,
זמירות, טישנים, מכ"ק אדמו"ר השיח יעקב יוסף זי"ע

היה עם פפיות שלוחי עמך: תפילות מועדי השנה 40 ש
רצה עתירתם: קטעי תפילות מימים נוראים וימות השנה 40 ש
אומר בשבחין: ניגונים מימות השנה 40 ש לדיסק
וזכנו לקבל שבתות: ניגוני שבת 40 ש לדיסק
מראות חייו של רבינו: רבינו עם אדמו"רים ובימות השנה 40 ש

הספר שיח יעקב יוסף מרבינו זצוק"ל ניתן להשיג במחיר 50 ש
שיעורים מפי המו"ץ והרה"ג מרדכי אריה ורצברגר שליט"א ריבית,
עניני דיומא, ימים טובים.

בתורה - הנהלת המכון

ארכיון למען ידעו דור האחרון ספינקא

ההנו להודיע לקהל הרחב וחסידיו ספינקא שבימים אלו
בכתיבת תולדות רבותה"ק האמרי יוסף, ועל החקל יצחק,
ורבינו השיח יעקב יוסף ועל כן פונים אנו לציבור כל מי
שברשותו חומר ויוכל להעביר לנו על מנת שנוכל להכניסו
לספר נודע לו על כך, פנייתנו לכל מי שיכול לעזור ולסייע לנו
בהעברת החומר על גבי דיסקים, וכן כל מי שיש בידו חומר
מרבתינו הק' ורוצה להעבירו לידינו לארכיון, למען ידעו דור
האחרון. ניתן לפנות למספר: 053-4197584

בתורה ארכיון בית ספינקא

מכון זכרון יעקב יוסף
ומערכת העלון דרכי יעקב יוסף
מברכת את חסידי ספינקא בכל אתר ואתר
א גוט יו"ט אויסבעטן א גוינטע ווינטער
און א גוט געבענטשט יאר

הודעה חשובה

לבאי שיעור הקבוע בהלכות ריבית, ועניני דיומא מפי הרבנים

הרה"ג רבי מרדכי אריה ורצברגר שליט"א

השיעור לזמן חורף הבעל"ט

יתחדש ביום שני ח' לחודש מר חשוון הבעל"ט

בשעה 9:20 בערב

בעזרת נשים בבית המדרש ספינקא רח' דונולו 11 ב"ב

בברכה המארגנים

לעילוי נשמת הורי היקרים

אבי מורי הרה"ח יוסף מרדכי ב"ר משה צבי ז"ל

י"ג לחודש מר חשוון תשמ"א

ואמי מורתי מלכה ב"ר משה חיים ע"ה

ג' לחודש ניסן תשפ"ד

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

הרה"ח משה חיים ב"ר ישעיהו ז"ל

ח' מנחם אב תשנ"ה

האשה מרת געלא ב"ר יששכר דוב ע"ה

י"ד טבת תשמ"ד

ת.נ.צ.ב.ה